

EROSIEPREVENTIE EN IPM OP PROEFVELDEN ADLO

Begin juni kon de Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling (ADLO) voor het eerst een opendeurdag van de proefvelden organiseren op het bedrijf van Koen en Walter Vanacker in Huldenberg. We staan stil bij enkele van de belichte thema's.

– Patrick Dieleman

Tijdens zijn welkomstwoord wees Johan Verstrynge, afdelingshoofd van ADLO, op de opdracht van zijn afdeling: "Technische en beleidsmatige informatie op een bevattelijke manier bij de landbouwers brengen, en dit zo veel mogelijk in samenwerking met andere actoren. Twee beleidsaspecten die dit jaar uitdrukkelijk naar voren komen, zijn IPM en erosiebestrijding."

Geïntegreerd telen

Zowat alle medewerkers van ADLO en van de meewerkende praktijkcentra legden de nadruk op de toepassing van IPM. In de bezoekersgids werden ook afbeeldingen in kleur opgenomen van ziekten en plagen. Naast preventie is het kunnen herkennen van het probleem, om het nadien gericht te kunnen aanpakken, immers de essentie van IPM.

Barbara Manderyck van het Koninklijk Belgisch Instituut tot Verbetering van de

Biet (KBIVB) vertelde dat in de demoproef IPM rond rasgevoeligheid voor schimmelsiekten nog niet veel te zien was. De bladziekten moeten eerst de kop opsteken om de verschillen in gevoeligheid te kunnen opmerken. Er werd ook een proef aangelegd om het belang van zaaizaadbehandeling met een insecticide te tonen. Ze stond het langst stil bij de onkruidbestrijdingsproef waarin de werkzaamheid van 13 verschillende FAR-schema's wordt vergeleken. We moeten onthouden dat er heel gericht versterkte schema's bestaan om specifieke problemen met bijvoorbeeld resistente melganzenvoet of hondspeterselie aan te pakken. Op het perceel in kwestie bleek na onderzoek dat alle melganzenvoet metamitronresistent was. Interessant is ook dat telkens een kostprijs wordt aangegeven. Eugeen Hofmans van ADLO lichtte diverse onkruidbestrijdingsschema's voor maïs toe, deels schema's die ook elders in het

.....
Alle medewerkers legden sterk de nadruk op de toepassing van IPM.
 .....

kader van het LCV worden beproefd. Op het perceel waren melganzenvoet en (dit jaar ook) aardappelopslag de probleem-onkruiden. Ook hier werd de kostprijs van de verschillende behandelingen voorgerekend. Een belangrijk element is het beperken van de bestrijding tot één werkgang. Ook hier kan de landbouwer door de juiste middelen te kiezen voor zijn mengsel gericht inspelen op plaatselijk moeilijkere onkruiden. Ook in de graanproeven kwamen de principes van IPM tot uiting: preventie, waarnemen en eventueel bestrijden. "Op basis van onze waarnemingen bleek dat

er geen vroege behandeling moest gebeuren. Daardoor konden we wachten tot de aarbehandeling”, vertelt Yvan Lambrechts van ADLO. Die gebeurde in stadium 59 op 27 mei. Er werden diverse commerciële mengsels van een SDHI met een triazool beproefd. Men zal de opbrengst vergelijken met die van de partij rondom het proefveldje, die in stadium 31 een extra behandeling met Bravo kreeg. In een proef in samenwerking met de Bodemkundige Dienst van België (BDB) werd behandeld op basis van het advies-

10 jaar een demonstratieproef niet-kerende grondbewerking (NKG). Daar wordt overigens op 4 september een machinedemonstratie rond NKG en erosie georganiseerd. Anderzijds maakt de verstrenging van de regelgeving op de meest gevoelige percelen dat er meer aandacht moet zijn voor de problematiek, in het bijzonder voor teelten in rijen en op ruggen.

Mathias Abts van ADLO verzorgde de toelichting bij een perceel maïs waarop verschillende zaaitechnieken worden

bewerking wordt ingezaaid in de groenbedekker of stoppel. Ook een aantal zaai-combinaties met NKG en een techniek met drempeltjes werden meegenomen in de proef. Die laatste techniek is nieuw en er is verder onderzoek nodig om conclusies te kunnen trekken. Datzelfde geldt voor de verschillende rijenafstanden, die gerealiseerd werden met een graanzaaimachine. Er werd maïs gezaaid met een rijafstand van 50, 25 en zelfs 12,5 cm. Een kortere rijafstand betekent normaal gezien minder erosie, maar men moet bekijken welke effecten dit kan hebben op de opbrengst. Vreemd oogt de breedwerpig gezaaide maïs. Dankzij het onregelmatige verspreidingspatroon vallen er geen rijen meer te bekennen. Als kuilmaïs kan een dergelijke teelt perfect geoogst worden met een Kemper-maïsbeek. Doordat aardappelen – net als cichorei, witloofwortelen en wortelen – op ruggen worden geteeld, krijgen ze extra aandacht binnen de verplichte erosiebestrijdingsmaatregelen. Wanneer het water niet tegengehouden wordt, kan het onderaan de helling geulen uitschuren. Vanaf 2014 geldt dat er maar één ruggenteelt per 3 jaar is toegestaan op zeer hoog erosiegevoelige percelen. Vanaf 2015 is het aanleggen van drempels verplicht bij ruggenteelt. Op hoog erosiegevoelige percelen starten de verplichtingen een jaar later. In de aardappelproeven werden de drempels gemaakt met een Dyker gebouwd door Grimme (zie ook *Management&Techniek* 8 van 18 april). Tijdens het aanaarden kappen de schoepen putjes in de grond. De putjes houden het afstromende water op zodat het kan bezinken.

Tussendoor verzorgde Martine Swerts van Albon een goed gestoffeerde toelichting over de verplichte erosiebestrijdingsmaatregelen op percelen met een zeer hoge of hoge erosiegevoeligheid. Ze illustreerde dat je een teeltplan op dergelijke percelen beredeneerd moet uitwerken om tegemoet te kunnen komen aan de verplichting om de bodem niet langer dan 2 maanden onbedekt te houden en aan de vereisten van teeltrotatie en bodembewerking. Uiteindelijk valt alles te herleiden tot de wil om de kracht van het water te breken, ofwel door de weerstand van de bodem te verhogen, ofwel door het water af te remmen via drempels, bufferstroken en het bedekt houden van de bodem.

Rassenproeven

We kregen op het bedrijf 3 rassenproeven te zien. In de rassenproef late frietrassen toonde Veerle Deblauwer van Inagro-

1 Matthias Abt (links op de foto) toont de striptill-machine van Kuhn, waarmee enkele rijen werden aangelegd. Ook met een machine van Gaspardo werd een strook aangelegd. 2 Bij de striptill-techniek wordt de bodem alleen in stroken bewerkt. Die mogen volgens de wetgeving maximaal 15 cm breed zijn.

systeem Epipre in vergelijking met niet behandelen en een praktijktoepassing met 2 behandelingen.

Erosie

Dat de erosieproblematiek veel aandacht kreeg heeft 2 redenen. Enerzijds zijn er hellende percelen aanwezig. Op het bedrijf van de broers Vanacker ligt al

vergeleken. Bij de striptill-techniek wordt de bodem alleen in stroken bewerkt. Die mogen volgens de wetgeving maximaal 15 cm breed zijn. Om te zorgen dat de maïs effectief in het midden van de bewerkte stroken gezaaid wordt, is RTK-gps onontbeerlijk. Het effect van deze techniek wordt vergeleken met directzaai, waarbij de maïs zonder enige grond-

PCA-de 4 nieuwe rassen in proef (zie foto p. 10). Jurata wordt door veredelaar Europlant gepresenteerd als een ras met een hoge opbrengst, goede verwerkingskwaliteiten en een goede bewaarbaarheid. Ottawa komt van dezelfde veredelaar. Het is een middenvroeg frietras met lang ovale knollen, dat bovengemiddelde marktbaar oplevert. Lady Sara is een lichtgeelvezig frietras dat volgens Meijer constant bovengemiddelde

bepaalde ziekten of plagen toenemen. Daardoor krijgen de rassenproeven nog meer belang. Welke tarwerassen zijn bijvoorbeeld gevoelig voor de nieuwe geleroeststam Warrior, en welke niet? De rassenproef gerst werd toegelicht door Jean-Luc Lamont van ADLO. Nieuwe rassen zijn Daxor en Sanrival (Jorion-Philip-Seeds), KWS Tonic (Aveve) en Bamboo (Syngenta Seeds). Voor de rassenproef winter tarwe worden op alle

Philip-Seeds. Yvan Lambrechts gaf nog mee dat je in dergelijke proeven niet aan elk ras zijn specifieke teelttechniek kan geven. "Toen Armada als eerste 100% in de aar stond, zat Avator nog maar aan 5%. Voor sommige rassen komt een behandeling dan te vroeg, voor andere te laat." Het KBIVB legde ook een rassenproef voor suikerbieten aan in Huldenberg, maar die werd niet uitdrukkelijk toegelicht.

1 In de tarwe gaf Wendy Odeurs van de BDB toelichting bij een proef met Nitrapyrin. 2 Barbara Manderyck van het KBIVB kon meerdere geslaagde resultaten van herbicidenmengsels tonen. Het onkruid in het getuigenveldje vooraan contrasteert sterk met de proefveldjes erachter.

opbrengsten haalt, met een hoog percentage 50+. Leonardo is een middenvroeg ras van HZPC, dat zeer lang kan bewaard worden en ook hoge opbrengsten levert. We kijken al uit naar de resultaten. In het kader van IPM moet het telen van rassen met resistentie of tolerantie tegen

proeflocaties van het Landbouwcentrum Granen (LCG) 12 gemeenschappelijke rassen beproefd. Hier werden ook 7 andere belovende nieuwigheden opgenomen. Twee rassen kwamen vorig jaar nog niet voor in de LCG-proeven, namelijk Armada van Aveve en Meeting van Jorion-

Bemesting

In de tarwe gaf Wendy Odeurs van de BDB toelichting bij een proef met Nitrapyrin. Dit is een nitrificatieremmer van Dow AgroSciences die de bacteriën remt die ammonium omzetten in nitriet. Doordat de ammonium beter gebonden is aan de bodemdeeltjes moet de stikstof langer beschikbaar blijven en minder snel uitspoelen. Er wordt onderzocht of de stelling van Dow klopt, dat Nitrapyrin het opbrengstvermogen van planten optimaliseert wanneer het gemengd met vloeibare stikstofmeststof of mengmest wordt toegediend. In het achterhoofd van de onderzoekers speelt dat er in het voorjaar nog weinig mengmest wordt toegepast in tarwe, ondanks het feit dat dit een kostenbesparing kan betekenen en het ook milieukundig interessant is om mengmest op die manier nuttig aan te wenden. In de aardappelen lag een proef aan met zogenaamde kunstmestvervangers. Jan Bries van de BDB legde uit dat in de proef wordt nagegaan wat de waarde is van spuiwater afkomstig van chemische luchtwassers in vergelijking met minerale bemesting. Wanneer dergelijke producten in de akkerbouw nuttig kunnen worden aangewend kan dat een winst betekenen voor de veehouderij, die vlot een afzet vindt, maar ook voor de akkerbouwer die dure kunstmest kan vervangen door dergelijke producten. In de proef werden ook perceeltjes opgenomen met bijbemesting, indien die nodig zou zijn. Volgens Bries is het perfect mogelijk om eind mei een staal te nemen en op basis daarvan de stikstofbemesting bij te sturen in de loop van juni. "Eenmaal het juli is, kom je meestal te laat, zeker in droge periodes." ■

Wij bezochten het proefveld van ADLO in Huldenberg. Ongetwijfeld konden de bezoekers aan het ADLO-proefveld in Nieuwenhove, bij de familie Roossens, ongeveer hetzelfde verhaal navertellen.